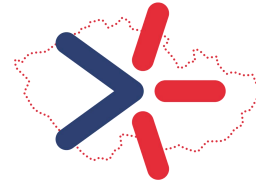

Financováno
Evropskou unií
NextGenerationEU

NÁRODNÍ
PLÁN
OBNOVY

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

MUNI
PED

BEHAVIORÁLNÍ PŘÍSTUPY V PEDAGOGICKÉ PRAXI II

UČENÍ NOVÝCH DOVEDNOSTÍ - Sebeobsluha
Mgr. Lucie Vozáková, BCBA

Sebeobsluha

- Sebeobsluhou myslíme veškeré sebeobslužné dovednosti, které student vykonává samostatně a většinou se jedná o dovednosti, které jsou součástí běžné denní rutiny.
- Oblékání, čištění zubů, jedení, umývání se, praní, umývání nádobí, zametání i vysávání, úklid, vaření...
- Vždy se snažíme o co největší samostatnost, s ohledem na věk a schopnosti studenta.

Financováno
Evropskou unií
NextGenerationEU

NÁRODNÍ
PLÁN
OBNOVY

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

MUNI
PED

Jak učíme sebeobslužné dovednosti

– Potřebujeme znát:

- techniku promptování
- posílení
- analýzu úkolu
- učení řetězením a tvarováním

- Na následujících slidech si představíme metodu analýzy úkolu a učení řetězením a tvarováním

Financováno
Evropskou unií
NextGenerationEU

NÁRODNÍ
PLÁN
OBNOVY

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

MUNI
PED

Analýza úkolu

- Dovednost/úkol, který chceme studenta naučit je potřeba rozepsat do detailních kroků. Činnost si rozdělíme na menší jednotky, které budeme postupně učit. Tento postup je jednodušší než učit celý složitý úkol najednou.
- Ideálně si činnost zkusíme a pokusíme se detailně popsat všechny kroky, které u činnosti děláme, ve správném pořadí.

Financováno
Evropskou unií
NextGenerationEU

NÁRODNÍ
PLÁN
OBNOVY

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

MUNI
PED

Analýza úkolu - umývání rukou

ANALÝZA ÚKOLU

Student: _____ Dovednost: umývání rukou Kritérium zvládnutí: _____ Metoda: Řetězení zezadu /

Zaznamenávejte míru pomoci: PFP (plný fyzický prompt), ČFP (částečný fyzický prompt), S (samostatně), BR (b

	Úkon/krok	Baseline				De						
1.	Po prezentaci požadavku "běž si umýt ruce" vstane a jde do koupelny.											
2.	Otevře dveře.											
3.	Rožne.											
4.	Jde k umyvadlu po schodcích.											
5.	Pustí vodu.											
6.	Upraví teplotu, pokud je třeba											
7.	Nabere si mýdlo.											

Financováno
Evropskou unií
NextGenerationEU

NÁRODNÍ
PLÁN
OBNOVY

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

MUNI
PED

Analýza úkolu - umývání rukou

- Nekopírujte si cizí analýzy, vždy si udělejte svoji, která se týká vašeho studenta (například nemají doma tekuté mýdlo, ale mají tuhé, analýza bude vypadat jinak).
- Někteří studenti budou potřebovat detailnější rozpis kroků (nebude stačit promnout ruce, ale tento krok lze rozdrobit třeba do 5 dalších kroků - umýt hřbet levé ruky, umýt hřbet pravé ruky...), jiní zase méně kroků.
- Zkontrolujte si analýzu - dělejte jednotlivé kroky za sebou, jak jste si je napsali - nechybí něco? Byli jste schopni zopakovat celou proceduru? Přebývá některý krok? Opravte analýzu a jděte na testování baseline s vaším studentem.

Financováno
Evropskou unií
NextGenerationEU

NÁRODNÍ
PLÁN
OBNOVY

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

MUNI
PED

Analýza úkolu - testování baseline

- před každým učením je třeba zjistit si základní úroveň dovednosti u daného studenta
- ideálně zopakujte v průběhu dne testování 3x, abyste se vyhnuli náhodným reakcím, které student nemusí umět stabilně předvést
- zadejte instrukci a zapisujte si data ke každému kroku

Financováno
Evropskou unií
NextGenerationEU

NÁRODNÍ
PLÁN
OBNOVY

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

MUNI
PED

Analýza úkolu - testování baseline

- Zapište si:
- BR (bez reakce) = student nezačíná následující krok (uděláte krok za studenta a čekáte na další krok)
- CHR (chybná reakce) = student zareaguje špatně (přeskočí krok, neudělá ho pořádně apod., postupujete jako v BR)
- S (samostatná reakce) = student sám vykonává daný krok a pokračuje dalším krokem

Financováno
Evropskou unií
NextGenerationEU

NÁRODNÍ
PLÁN
OBNOVY

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

MUNI
PED

Analýza úkolu - učení a testy za studena

- Testy za studena provádíme následující den po baseline
- test se provádí pouze první pokus daného dne (testujeme si, zda student zvládl nebo nezvládl nové kroky)
- během učení používáme prompty (dopomoc) - plný fyzický prompt (pomáháme studentovi s celým krokem), částečný fyzický prompt (pomáháme pouze částečně), dotekem (jen letmo pomáháme)

Financováno
Evropskou unií
NextGenerationEU

NÁRODNÍ
PLÁN
OBNOVY

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

MUNI
PED

Analýza úkolu - učení

- Během učení, kromě prvotní instrukce, nepoužívejte verbální prompty. Závislost studenta na vašich pobídkách může vzniknout velmi snadno a hůře se odstraňuje. Neříkáte “ještě mýdlo si naber”, “utři se do ručníku”, “zhasni světla” apod.
- Stejně tak je důležité napříč pokusy snižovat váš prompt, použijte vždy ten nejmenší možný.

Financováno
Evropskou unií
NextGenerationEU

NÁRODNÍ
PLÁN
OBNOVY

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

MUNI
PED

Analýza úkolu - techniky řetězení

- Učení provádíme technikou řetězení. Jednotlivé kroky na sebe navazují jako řetěz, každý předchozí krok je pro studenta přirozený podnět k tomu, co má následovat dále za reakci (mám na rukou mýdlo > zapnu vodu > opláchnu se...)
- Reakce nelze v řetězci přeskaovat ani vynechávat
- Nejčastěji používáme: přední nebo zadní řetězení, a řetězení celého úkolu
- Snažte se učit v přirozených situacích (umývání rukou: před jídlem, po venku, po WC)

Financováno
Evropskou unií
NextGenerationEU

NÁRODNÍ
PLÁN
OBNOVY

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

MUNI
PED

Řetězení celého úkolu

- Tento způsob učení použijete ve chvíli, kdy student umí několik kroků v průběhu celého úkolu, ale má také mezery
- Každý krok, který nezvládá během celého úkolu, učíme při každé příležitosti.
- Samostatně reakce neučíme (ty dělá student sám), kroky, které neumí > pomáháme prompty)
- Posílíme po splnění celého řetězce.
- Během učení se snažíme snižovat naši pomoc od plných promptů, přes částečné až po samostatné reakce.
- Pokud jsou některé kroky pro studenta příliš komplikované, lze je učit i mimo tyto činnosti, například v rámci motorické imitace.

Financováno
Evropskou unií
NextGenerationEU

NÁRODNÍ
PLÁN
OBNOVY

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

MUNI
PED

Video - Učení sebeobsluhy

– Shlédněte Video - Návuk sebeobsluhy

Financováno
Evropskou unií
NextGenerationEU

NÁRODNÍ
PLÁN
OBNOVY

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

MUNI
PED

Zadní a přední řetězení

- **Přední:** u studentů, kteří umí velmi málo nebo žádný krok, případně dokáží rozpracovaný úkol dokončit (musel ho však někdo dostat ke kroku, který umí)
- Rozdíl v učení je ten, že učíte pouze jeden krok (první, který student nezvládá), po tomto kroku dostává student posílení
- Jakmile student samostatně zvládá daný krok, posouváme se na další v pořadí
- Zbytek řetězce vždy dokončíme s plnou pomocí se studentem, nenecháváme ho dělat chyby v krocích, které neumí.
- Můžeme posílit také na konci řetězce za spolupráci.

Financováno
Evropskou unií
NextGenerationEU

NÁRODNÍ
PLÁN
OBNOVY

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

MUNI
PED

Zadní a přední řetězení

- **Zadní:** Využívá se u studentů, kteří umí málo kroků, ale dokáží úkol sami začít - nedokáží ho však dokončit.
- Začneme tedy úkol se studentem (plný prompt) a pokračujeme až k poslednímu kroku, který student neumí - tento učíme a snažíme se o odstraňování naší pomoci.
- Po posledním kroku posílíme.
- Jakmile student zvládne poslední krok, posouváme se na učení předposledního kroku (ten posílíme), poslední krok již dělá student samostatně.

Financováno
Evropskou unií
NextGenerationEU

NÁRODNÍ
PLÁN
OBNOVY

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

MUNI
PED

Cvičení

- Zkuste si napsat analýzu úkolu “příprava sendviče”
- Řešení najdete v Materiálech Interaktivní osnovy

Financováno
Evropskou unií
NextGenerationEU

NÁRODNÍ
PLÁN
OBNOVY

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

MUNI
PED

**Financováno
Evropskou unií**
NextGenerationEU

**NÁRODNÍ
PLÁN
OBNOVY**

**MUNI
PED**